

Kwaliteitsbeeld

Visietraject ZGAO

Vandaag & Morgen

Inleiding

Het is een bekend gegeven. Nederland vergrijsd in rap tempo. In de 20^e eeuw is het aantal 65-plussers in Nederland meer dan vertienvoudigd: van 0,3 miljoen in 1900 naar 3,6 miljoen in 2023.¹ Tegen 2040 zal bijna een kwart van de bevolking 65 jaar of ouder zijn.² Mede door de toenemende welvaart en goede gezondheidszorg in de Westerse wereld, neemt binnen deze groep ook het aantal 85-plussers toe – de zogenaamde dubbele vergrijzing. In 2050 zal 5,5% van de Nederlandse bevolking 85 jaar of ouder zijn, wat neerkomt op meer dan één miljoen mensen.³

1 RIVM, loket Gezond Leven. 2025.

2 CBS, dashboard bevolkingsprognose. 2025.

3 PBL/CBS Regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2022 – 2050. 2022.

Met het ouder worden van de Nederlandse bevolking, neemt de druk op de zorg onvermijdelijk toe – niet alleen in kwantiteit (volume) maar ook in complexiteit (zorgzwaarte). Steeds meer ouderen hebben meerdere aandoeningen tegelijk en hebben, in het verlengde daarvan, meer en langer zorg nodig. Tegelijkertijd neemt het aantal beschikbare zorgmedewerkers af door de vergrijzing en een lagere instroom. Vernieuwend werkgeverschap, waarbij toenemend aandacht is voor werven, binden en boeien, is daarmee belangrijker dan ooit.

Met deze ontwikkelingen staat Nederland voor een uitdaging. De druk op de zorg én daarmee op zorgmedewerkers is hoog. De huidige wijze waarop de zorg georganiseerd wordt, is niet langer houdbaar.⁴ Om ouderen van passende, betaalbare, kwalitatief hoogwaardige zorg te kunnen voorzien en een fijne werkgever te kunnen zijn voor de zorgprofessionals van de toekomst, is er een andere manier van kijken, vormgeven en organiseren van zorg nodig, daarbij de bestaande wettelijke kaders en kwaliteitsnormen in acht nemend.

Handvaten voor deze beweging zijn beschreven in het Generiek Kompas ‘Samen werken aan kwaliteit van bestaan’, dat per 1 juli 2024 opgenomen is in het Register van het Zorginstituut Nederland. Kwaliteit van bestaan van de mens achter de zorgvraag vormt hierbij het uitgangspunt.⁵ Voor een duurzame en toekomstbestendige ouderenzorg is het essentieel dat de verantwoordelijkheid voor het dagelijks welzijn van ouderen niet alleen bij de zorgsector ligt, maar dat deze gedeeld wordt door de samenleving als geheel en, waar mogelijk, door de ouderen zelf.⁶ Zorgorganisaties vervullen hierin een voortrekkersrol.⁷ Zorggroep Amsterdam Oost – kortweg ZGAO – wil hierin haar verantwoordelijkheid nemen.

4 NZA. Advies Scheiden wonen en zorg in de verpleging en verzorging. 2023.

5 Generiek Kompas ‘Samenwerken aan kwaliteit van bestaan’. 2024.

6 Actiz. Jaarambities 2025.

7 Actiz. 2025.

Amsterdam vergrijst sneller dan de rest van Nederland. Over tien jaar zal het aantal 65-plussers in de stadsregio met 30% stijgen, terwijl het aantal 75- tot 84-jarigen zelfs met 56% toeneemt. Door deze toenemende vergrijzing zal het zorggebruik onder ouderen in Amsterdam hoog blijven en zal de vraag naar zorg de komende jaren sterk oplopen. Tegelijkertijd zal de druk op de arbeidsmarkt aanzienlijk toenemen, wat leidt tot een groter tekort aan arbeidskrachten.⁸

Zorggroep Amsterdam Oost (ZGAO)

ZGAO is voor Amsterdamse begrippen een relatief kleine zorgorganisatie, die voor korte of langere tijd verpleging, verzorging, ondersteuning en begeleiding biedt aan Amsterdamse ouderen met een zorgvraag. Met 650 collega's en 150 vrijwilligers werkt ZGAO met plezier, vanuit het hart en samen met mantelzorgers, zorgprofessionals en andere maatschappelijke organisaties in de regio, om hen optimaal te ondersteunen in het leven dat zij wensen te leiden. Extramuraal wordt dat gedaan in de thuissituatie via de wijkdienst, de dagcentra, de casemanagers dementie en het team van Verpleegzorg Thuis; intramuraal binnen de verpleeghuizen Flevohuis en De Open Hof en het Centrum voor Revalidatie en Herstel in het Flevohuis waartoe ook revalidatieafdeling C8 in het OLVG Oost behoort.

ZGAO is van oudsher een volledig op Amsterdam Oost gerichte organisatie, maar heeft momenteel een tijdelijke woonlocatie in Amsterdam Nieuw West. De komende jaren opent ZGAO twee nieuwe verpleeghuizen in Amsterdam Oost; de nieuwbouw De Open Hof en het Liesbeth List huis – een verpleeghuis voor kunstenaars in samenwerking met Stichting Kunstenaarshuizen Amsterdam en woningcorporatie Stadgenoot.

⁸ Amsterdam Vitaal & Gezond. Regiobeeld Amsterdam. 2023.

Visie op zorg

Om nu en in de toekomst passende, betaalbare en kwalitatief hoogwaardige zorg voor ouderen te kunnen bieden en een fijne werkgever te kunnen zijn, is het noodzakelijk om de visie op zorg opnieuw vorm te geven – passend bij de maatschappelijke ontwikkelingen en de beweging beschreven in het Generiek Kompas.

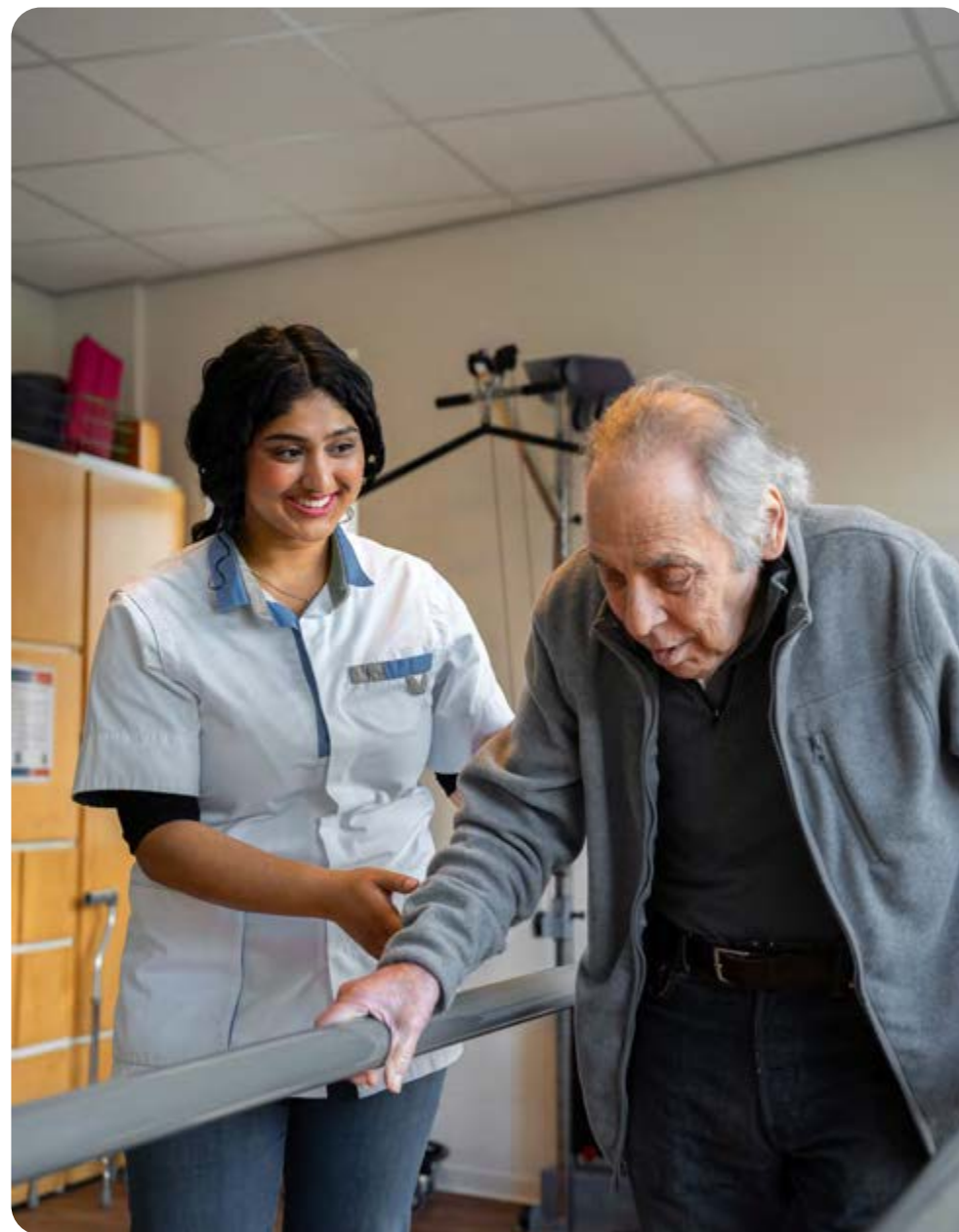
Wie is ZGAO? Wat wil de organisatie uitdragen in deze veranderende maatschappij? De bestaande visie, missie en kernwaarden van ZGAO zijn te generiek en passen onvoldoende bij de huidige tijdsgeest, beschreven in de inleiding van dit plan van aanpak.

Binnen ZGAO is het, net zoals in de rest van het land, nodig om het gesprek over de zorg van vandaag én morgen met elkaar te voeren.

‘Praat vandaag over morgen’ is een landelijke campagne die is opgezet door ActiZ, de branchevereniging van zorgorganisaties, in samenwerking met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het doel van deze campagne is om gesprekken over ouder worden te stimuleren en zo bewustwording te creëren over de toekomst van ouderenzorg.

Visietraject ZGAO Vandaag & Morgen

Gebruikmakend van een subsidieregeling trekt ZGAO hierin samen op met adviesbureau Bosscher & De Witte, interventiepartner van het programma Over Morgen. Verspreid over 5 sessies wordt onderzocht wat deze nieuwe manier van denken en werken betekent voor onze organisatie, voor onze cliënten en voor onze medewerkers en wat ervoor nodig is om dit te kunnen realiseren. Vanuit alle lagen van de organisatie zijn medewerkers persoonlijk uitgenodigd, te beginnen bij het bestuur, de directie, de kwaliteitsadviseurs, teammanagers van Revalidatie & Herstel, Wonen, Wijkzorg en VPT, behandelaren (arts, fysiotherapeut en ergotherapeut), kwaliteitsverpleegkundigen, praktijkopleiders, HR en communicatie.

Doel

Met dit visietraject werkt ZGAO aan het ontwikkelen van een gedragen visie op zorg, die toekomstbestendig is en past bij de identiteit van ZGAO. Deze visie zal als basis dienen voor het kwaliteitsbeeld van ZGAO, waarin de organisatie laat zien hoe er gewerkt wordt aan kwaliteit van bestaan, kwaliteit van zorg en kwalitatieve doelstellingen.

Programma

Sessie 1. “Neuzen in dezelfde richting”

De eerste sessie staat in het teken van kennismaken met elkaar en het bekijken van de ontwikkelingen in de maatschappij zowel in het land als in de stad Amsterdam. Het regiobeeld Amsterdam zal hierbij gebruikt worden, om inzicht te geven in de situatie hoe deze nu is en hoe deze eruit komt te zien. Ook wordt hier gekeken naar wat er gebeurt bij andere organisaties in het land. Tot slot komt het thema Reablement aan bod.

Om meer inzicht te geven in waar ZGAO nu staat en hoe de toekomst er voor de zorg uit komt te zien, zal er een rollenspel plaats gaan vinden. Onderwerp hiervan zal zijn, harder werken of... anders werken?

De deelnemers gaan met elkaar in gesprek over hoe ZGAO in de toekomst passende zorg kan leveren en een gezonde bedrijfsvoering kan hebben.

Doel: kennismaking, het open gesprek voeren over wat er gaande is in de zorg.

Sessie 2. “Kick off”

In deze sessie wordt gekeken naar de bouwstenen van het Generiek Kompas. Deelnemers worden meegenomen in de inhoud hiervan. Met elkaar wordt besproken wat ZGAO allemaal al doet en waar de organisatie nog iets te doen heeft. Waar liggen onze kwaliteiten? Wat moet er opgepakt worden in de toekomst? En hoe kan dit omgezet worden naar een concrete, toekomstbestendige en eigenzinnige visie, die ZGAO-breed gedragen wordt en ook zichtbaar is in de dagelijkse zorg die op de locaties geleverd wordt?

Medewerkers krijgen na afloop van de tweede sessie de DISC-vragenlijst toegezonden. Verzocht wordt om deze individueel in te vullen. In de derde sessie zal gekeken worden naar de uitkomsten en zullen deze breed besproken worden.

Doel: het bepalen van doelen, het creëren van commitment, samenwerken en het verkennen van ambities.

Sessie 3. en 4. “Bouwstenen”

In deze twee sessies komen alle onderwerpen van de 5 bouwstenen aan bod. Hierin gaan de deelnemers met elkaar kijken naar de inhoud hiervan, wat doet ZGAO al en wat moet er verbeterd worden. Hoe staat dit op papier, hoe is dit zichtbaar in de praktijk, waar wordt op gestuurd, wat belooft ZGAO en hoe wordt dit waargemaakt.

De vragen die hierin van belang zijn:

- Wat maakt ZGAO uniek?
- Wat vindt ZGAO belangrijk voor onze cliënten?
- Wat is hiervoor nodig?
- Wat is de rol van naasten, vrijwilligers, buurtgenoten en technologie?
- Wat betekent goed werkgeverschap voor ZGAO?

Om antwoord te kunnen geven op deze vragen gaan de deelnemers met elkaar het gesprek aan over vandaag én morgen.

Doel: het ontwikkelen van een gedragen visie.

Sessie 5. Workshop samenvoeging en afronding

Er wordt tijdens deze sessie teruggeblikt op de eerdere sessies en de uitkomsten hiervan. Ook de opdrachten die gemaakt zijn door de deelnemers worden besproken.

Met deze inzichten, ambities en acties gaat er na de zomer gestart worden met de inbedding/implementatie binnen ZGAO.

Planning en tijdschema

Binnen een tijdsbestek van 3 maanden zullen de 5 sessies, met tussenpauzes van ongeveer 3 weken, plaatsvinden. Hierna wordt de verzamelde informatie gebundeld en uitgewerkt op papier. Na de zomer start de implementatie op de werkvloer.

Datum	Tijd	Titel
14-03-2025	09.00 -12.00 uur	Neuzen dezelfde richting
04-04-2025	09.00 -12.00 uur	Kick-Off
25-04-2025	09.00 -12.00 uur	Bouwstenen 1 en 2
09-05-2025	09.00 -12.00 uur	Bouwstenen 3, 4 en 5
23-05-2025	09.00 -12.00 uur	Workshop samenvoeging en afronding

Implementatie in de (zorg)teams

Bovenstaand traject moet vanzelfsprekend uitgerold worden in de werkzaamheden van de medewerkers in het primair proces. Het is een bewuste keuze geweest om zorgmedewerkers geen deel te laten uitmaken van de eerste 5 sessies. Om de medewerkers goed mee te nemen in het implementeren van de uitkomsten, zal het adviesbureau uitgenodigd worden om dit fysiek op de werkvloer te doen met behulp van de praktijkopleiders en kwaliteitsverpleegkundigen. Er is gekozen voor deze werkwijze om (zorg) medewerkers niet uit het proces van zorgverlening te halen, maar hen op de werkvloer te ondersteunen en de knelpunten te ontdekken.

Communicatie

Er zal na elke sessie een update volgen op het intranet van de organisatie. Hierop wordt weergegeven wat de onderwerpen van gesprek zijn geweest en wat de vervolplannen zijn. Op deze manier worden medewerkers actief betrokken bij het proces en worden zij uitgenodigd om ook hun input te leveren op de inhoud. Deelnemers aan het visietraject zijn de ‘influencers’ naar alle medewerkers binnen ZGAO.

Borging

Om ervoor te zorgen dat het visietraject geen project wordt wat onder in de lades verdwijnt, is het van belang dat wat er besproken is en op papier staat, zichtbaar terugkomt in het werk op de werkvloer. Om de visie in leven te houden, zal het advies zijn om dit onderwerp als vast agendapunt terug te laten komen bij verschillende overlegvormen, bij alle disciplines binnen de gehele organisatie. Teammanagers, praktijkopleiders en kwaliteitsverpleegkundigen spelen hierin een prominente rol.

De Ondernemingsraad en de Cliëntenraad worden actief betrokken bij het visietraject. Ook bij hen zal het onderwerp op de agenda's terugkeren en om input worden gevraagd.

Evaluatie

Na elke sessie vindt er een evaluatie plaats met adviesbureau Bosscher & De Witte en de kwaliteitsadviseurs van ZGAO. Daar het visietraject maatwerk is, vindt indien nodig, bijsturing van het programma plaats. Per sessie wordt er gekeken naar de behoefte vanuit de deelnemers. Gedurende het jaar 2025 zullen de verschillende sessies, uitkomsten hiervan en de implementatie op de werkvloer, geëvalueerd en bijgesteld worden waar nodig. Eind 2025 wordt het gehele visietraject geëvalueerd met de Raad van Bestuur, de kwaliteitsadviseurs en adviesbureau Bosscher & De Witte.